

Vacsaíniú chun cosaint a thabhairt i gcoinne **HPV**

Eolas do thuismitheoirí agus do dhaoine atá incháilithe
don vacsaíniú cúitimh HPV

Faoin chóras vacsáinthe cúitimh HPV

I mí na Bealtaine 2022, d'fhógair an tAire Sláinte clár vacsáinthe cúitimh HPV do dhaoine ar scoil ar tairgeadh vacsaíniú HPV dóibh roimhe seo ach ní bhfuair siad vacsaín (idir fhir agus mhná) agus do mhná a bhfuil scoil dara leibhéal críochnaithe acu agus atá 24 bliain d'aois agus níos óige.

Tá deis ama **amháin** á thabhairt anois ag FSS do dhaoine a vacsaíniú HPV a fháil.

Maidir leis an mbileog seo

Tá an bhileog seo ann do thuismitheoirí, do mhic léinn, agus dóibh siúd atá i dteideal vacsaíniú cúitimh HPV a fháil. Tá súil againn go léann tuismitheoirí agus daltaí é le chéile. Beidh foirne vacsáinthe FSS ag tairiscint vacsaíní leanúnacha HPV do:

- Gach duine ar tairgeadh an vacsaíniú HPV dóibh ar scoil roimhe seo agus nach bhfuair vacsaíniú. Ciallaíonn seo:
  - Daltaí baineanna sa 2ú – 6ú bliain den mheánscoil
  - Daltaí fireanna atá sa 2ú - 4ú bliain den mheánscoil (nó sa 5ú bliain má tá scipeáil déanta acu ar an 4ú bliain. Ciallaíonn sé seo go raibh siad sa chéad bhliain nuair a tugadh isteach an vacsaín HPV do bhuachaillí in 2019/2020)
- Mná a chríochnaigh an scoil dara leibhéal agus atá 24 bliain d'aois agus níos óige.

Tairgfear daoine atá i dteideal vacsaín HPV:

Dáileog vacsaíne amháin má tá córas imdhíonachta sláintiúil acu nó

Trí dháileog vacsaíne má tá siad imdhíon-lagaithe (tá córais imdhíonachta laga acu).

Má tá do pháiste 15 bliana d'aois nó níos óige caithfidh tuismitheoirí agus caomhnóirí an t-eolas seo a léamh agus toiliú chun a thaispeáint go n-aontaíonn siad lena bpáiste an vacsaín seo a fháil.

Is féidir le daoine atá 16 bliana d'aois nó níos sine toiliú dóibh féin. Má tá tú idir 16 agus 24 bliana d'aois, caithfidh daoine an t-eolas seo a léamh agus toiliú chun a thaispeáint go n-aontaíonn siad an vacsaín seo a fháil.

Insíonn an bhileog seo duit faoi:

- an vacsaín HPV – cad a chosnaíonn sé ina choinne agus na dáileoga ag teastáil
- Tugann na foirne vacsaínithe cuairt ar
- ceisteanna coitianta
- cá háit ar féidir leat tuilleadh faisnéise a fháil
- Toiliú

Má tá ceist agat faoi aon chuid den bhileog seo, téigh i dteagmháil le ball den fhoireann vacsaínithe. Gheobhaidh tú sonraí teagmhála ar www.hpv.ie

Vacsaín HPV

Is substaint í vacsaín a chuireann imdhíonacht (cosaint) ar fáil i leith galar ar leith. Cosnaíonn an vacsaín HPV i gcoinne an víris HPV a d'fhéadfadh ailse a chruthú.

Ag fáil vacsaín

Tabharfaidh foirne imdhíonta FSS an vacsaín HPV ar scoil nó i gclinic imdhíonta. Ní bheidh ach 1 dháileog de vacsaín HPV ag teastáil ó fhormhór na ndaoine chun cosaint a fháil.

I gcás daoine atá imdhíon-lagaithe (a bhfuil córais imdhíonachta laga acu), tá gá le 3 dháileog de vacsaín HPV.

- Tairgfear dáileog 1 le linn 2022 nó go luath in 2023
- Tugtar dáileog 2 thart ar 2 mhí ina dhiaidh sin
- Dáileog 3 thart ar 6 mhí ina dhiaidh sin (m.sh. 4 mhí tar éis dáileog 2)

Má tá an scoil críochnaithe agat tabharfar cuireadh duit vacsaín a fháil i gclinic FSS. Tugtar an vacsaín sa lámh.

Vacsaín HPV: Tugann sí cosaint ar ailse

Vacsáin HPV - tuilleadh faisnéise

Cad is HPV ann?

Is ionann HPV agus ‘papalómaivíreas daonna’, rud ar grúpa de bhreis is 100 víreas é. Tá an víreas HPV an-choitianta; tógfaidh an chuid is mó de dhaoine ionfhabhtú HPV de chineál éigin i rith a saoil. Féadann tú an víreas HPV a tholgardh trí bheith gníomhach go gnéasach le duine a bhfuil an víreas air nó uirthi cheana féin. Ní gá formhór ionfhabhtuithe HPV a chóireáil. É sin ráite, i gcás daoine áirithe, fanann an t-ionfhabhtú HPV ina gcorp agus bíonn sé ina chúis le hailse. Bíonn HPV ina chúis le faithní na mball giniúna chomh maith. Tugann an vacsaín HPV cosaint ar ailse cheirbheacs agus ar ailsí eile. Gardasil 9 is ainm don vacsaín HPV.

Cén fáth a dtugtar an vacsaín HPV?

Tá an vacsaín HPV á tairiscint do chailíní sa chéad bhliain sa mheánscoil ó 2010. Déantar seo toisc gurb í an ailse cheirbheacs – ailse i mbéal na broinne – an cineál ailse is coitianta a bhfuil an víreas HPV mar chúis léi. Mar sin féin, is féidir leis an víreas HPV ailsí agus coinníollacha eile a chur i bhfeidhm ar bhuachaillí, agus ó Mheán Fómhair 2019, tairgeadh an vacsaín HPV do bhuachaillí freisin. Dá mhéad daoine óga atá vacsaínithe – idir bhuachaillí agus chailíní – is ea is fearr is féidir scaipeadh an ionfhabhtaithe a rialú.

Cé na tíortha ina dtugtar vacsaín HPV?

Tugann níos mó na 140 tír agus críoch vacsaín HPV anois mar chuid dá sceideal náisiúnta imdhíonta, agus tugann níos mó ná 50 de na tíortha sin an vacsaín do bhuachaillí agus do chailíní. I measc na dtíortha sin, tá:

- An Astráil
- An Iorua
- Na Stáit Aontaithe
- An Nua-Shéalainn
- An Ríocht Aontaithe

Tá tuilleadh faisnéise maidir lena fheabhas atá éirithe leis na cláir sin ar fáil ar www.hpv.ie

Tá an vacsaíniú cúitimh HPV seo á thairiscint do bhuachaillí, do chailíní agus do mhná níos sine suas go dtí 25 bliain d’aois nach bhfuair an vacsaín nuair a tairgeadh dóibh í ar scoil.

Tugtar vacsaín HPV i níos mó ná 140 tír chun ailsí a chosc.

Cé na hailsí a bhféadfadh HPV a bheith ina chúis leo?

Is féidir le HPV raon loit réamh-ailseach - cealla neamhghnácha a chruthú i bhfir agus i mná araon. Is é HPV is cúis le beagnach 10 as 10 n-ailse cheirbheacs. Is cúis le cineálacha ardriosca HPV freisin:

- 5 as 10 ailse den phit
- 6 as 10 n-ailse an bhéil agus an scornach (ailsí bhéalfharaingeach)
- beagnach 7 as 10 n-ailse den fhaighin
- 9 as 10 n-ailse den anas
- beagnach 4 as 10 n-ailse den bhod

Tá an vacsaín HPV faighte ag níos mó ná 500,000 dalta in Éirinn agus ag 100 milliún duine ar fud an domhain

Is cúis le HPV 1 i 20 ailse ar fud an domhain.

Cé mhéad dáileog den vacsaín HPV atá de dhíth?

D'eisigh an Coiste Comhairleach Náisiúnta Imdhíonta (NIAC) comhairle nuashonraithe le déanaí maidir le líon na ndáileog den vacsaín HPV a theastaíonn.

Molann NIAC anois:

- **Dáileog amháin** de **vacsaín HPV** do dhaoine idir 9-24 bliana d'aois.
- **Dhá dháileog** de **vacsaín HPV** dóibh siúd atá os cionn 25 bliain d'aois
- **Trí dháileog** de **vacsaín HPV** do dhaoine atá imdhíon-lagaithe (a bhfuil córas imdhíonachta lag acu)

Is í an chéad bhliain sa mheánscoil (nó chomh luath agus is féidir) an t-am is fearr chun an vacsaín a fháil, mar is éifeachtaí má thugtar ag an aois seo í.

Ceisteanna Coitianta

An féidir le daltaí sa chéad bhliain sa mheánscoil cinneadh a dhéanamh fanacht agus an vacsaín HPV a fháil níos déanaí mar chuid den chlár vacsaínithe cúitimh seo?

Tá vacsaíniú HPV tairgthe do dhaltáí atá anois sa chéad bhliain den mheánscoil i mbliana mar chuid den ghnáthchlár imdhíonta scoile.

Ní thairgfear vacsaíniú cúitimh HPV do na mic léinn seo níos déanaí.

Má dhéanann tú an cinneadh fanacht go dtí go mbeidh do pháiste níos sine chun an vacsaín a fháil, beidh ort do pháiste a vacsaíniú trí do dhochtúir teaghlaiigh agus beidh ort íoc as an táille riaracháin agus as na vacsaíní

Is deis uair amháin é clár vacsaínithe cúitimh HPV FSS do dhaoine nach bhfuair an vacsaín HPV nuair a tairgeadh dóibh roimhe seo.

An bhfuil spríodháta ar an tairiscint seo?

Tá. Ní bheidh an tairiscint seo ar fáil ach go dtí deireadh 2023.

An féidir le daoine a fuair vacsaín HPV2 (Cervarix) nó HPV4 (Gardasil 4) roimhe seo, anois an vacsaín HPV9 a thairiscint sa chlár vacsaínithe cúitimh seo?

Níl, má fuair tú cúrsa vacsaínithe HPV2 nó HPV4 san am atá thart ní gá duit a vacsaíniú arís le vacsaín HPV9 anois.

An bhfaighidh mé taifead ar na vacsaíní a tugadh?

Gheobhaidh. Ar lá an vacsaínithe, déanfaidh an fhoireann vacsaínithe scoile na pasanna imdhíonta a uasdátú. Mura bhfuil pas imdhíonta agat, tabharfaidh ball den fhoireann imdhíonta ceann duit i ndiaidh an vacsaínithe.

Conas is féidir le mic léinn/liom ullmhú do lá vacsaínithe?

Ar lá an vacsaínithe, ba cheart do dhaltáí:

- Bricfeasta a ithe
- Barréide ghearmhuinchilleach scaoilte a chaitheamh

Conas atá a fhios againn go bhfuil vacsaíní sábháilte?

Tá na vacsaíní go léir sábháilte agus tá sé cruthaithe go sábháilte siad beatha daoine agus chun tinneas tromchúiseach a chosc. Déanann comhlachtaí idirnáisiúnta monatóireacht dhocht agus athbhreithniú ar vacsaíní go minic, comhlachtaí lena n-áirítear:

- an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte
- an Ghníomhaireacht Leigheasra Eorpach
- na hIonaid um Ghalair a Chosc agus a Rialú sna Stáit Aontaithe (CDPC)

Tá sé tuairiscithe go leanúnach ag gach comhlacht idirnáisiúnta go bhfuil na vacsaíní a úsáidtear in Éirinn sábháilte gan aon fho-iarmhairtí fadtéarmacha ar eolas.

An bhfuil fo-iarsmaí gearrthéarmacha ag vacsaín HPV?

Níl aon fhadhb ag formhór na ndaoine tar éis na vacsaíne HPV. Is féidir le cuid acu achar péine, at agus deargadh a bheith ina lámh inar tugadh an t-instealladh. B'fhéidir go bhfaighidh cuid acu tinneas cinn, go mbraitheann siad tinn ina mbolg nó go rithfidh siad teocht bheag. De ghnáth téann sé seo tar éis lá nó dhó.

An bhfuil fo-iarsmaí fadtéarmacha ag vacsaín HPV?

Níl aon fho-iarsmaí fadtéarmacha doiciméadaithe de vacsaín HPV.

An gá do dhaoine freastal ar scagthástáil ceirbheacs fiú má fuair siad vacsaín HPV?

Is gá. Cé go dtugann an vacsaín HPV cosaint ar fhorhóir na n-aipse ceirbheacs, ní chosnaíonn sé ina gcoinne ar fad. Mar sin tá sé tábhachtach go fóill do mhná agus do dhaoine a bhfuil ceirbheacs acu freastal ar scagthástáil ceirbheacs HPV gach uair a thugtar cuireadh dóibh. Tá scagthástáil ceirbheacs HPV saor in aisce do dhaoine 25-65 bliana d'aois. Is féidir leat tuilleadh a léamh ar hse.ie/cervicalcheck

Cad is gá dom a thabhairt liom má tá vacsaín á fháil agam i gclinic FnaSS?

Má tá vacsaín á fháil agat i gclinic vacsaínithe ní mór duit Comhartha Aitheantais (ID) a thaispeánann dáta breithe agus do ghrianghraf a thabhairt leat. D'fhéadfadh pas nó do chheadúnas tiomána a bheith san áireamh anseo.

Cá háit ar féidir leat tuilleadh eolais a fháil

Má tá aon cheist agat, pléigh iad le ball de d'fhoireann vacsaínithe FSS, d'altra sláinte poiblí nó do dhochtúir teaghlaigh.

Is féidir leat dul chuig www.hpv.ie agus www.immunisation.ie freisin chun físeáin agus bileoga eolais a fháil maidir leis na vacsaíní.

Is féidir leat naisc a fháil freisin leis na bileoga eolais othar don vacsaín ag www.hpra.ie. Cuardaigh Gardasil 9 (HPV) chun an bhileog faisnéise othar ábhartha a léamh.

